

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto... \$3.50
Za pol leta... \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT.
NO. 264. — ŠTEV. 264. NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 9, 1917. — PETEK, 9. NOVEMBRA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Z italijanske fronte.

VELIKA BITKA NA BENEŠKIH PLANOTAH SE NI PRIČELA, KER SE PRIČAKUJE PRIHODA ZAVEZNIŠKIH ČET. — BERLIN POROČA, DA SO VJELI NEMCI NA TISOČE ITALJANOV. — OB REKI PIAVE JE POSTAVLJENIH VELIKO TEŽKIH TOPOV ZA BODOČO BITKO.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 9, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

London, 8. novembra. — Armada generala Cadorne je danes za kratek čas ustavila na zapadni obali reke Livenea na beneški planoti. Tam se vrše obupni boji zadnjih straž proti nemškim in avstrijskim četam, ki ne prestanto prodirajo.

V nekem poročilu iz Rima se glasi: — Odlični vojaški izvedenci svare javnost pred domnevanjem, da je v kratkem pričakovati velike bitke na italijanski fronti. Dispozicije čet za tako bitko bodo zahvale precej časa.

Priznava se, da so boji ob Livenci le zavlačevalna akcija, ko je namen je zadržati nemško prodiranje, dokler ne pride na pozorišče veliko število angleških in francoskih težkih topov, katere bodo postavili ob stalni črti ob rambe ob reki Piave in dokler francoske, angleške in italijanske rezerve ne utrdijo teht postojank.

Zavezniška artilerija že prihaja k reki Piave ter jo postavljajo na ozemlje, preko katerega morajo Nemci napredovati. Velikanski top bi bil skoro polomil most, ki vodi preko reke Piave, — se glasi v poročilu nekega ameriškega poročevalca, s čemur je označeno, da topovi že prihajajo.

Črta ob reki Piave leži deset milj za črto ob Livenci. Cadorna bo zamogel najbrže vzdržati dva ali tri dni, predno bo padel nazaj na črto ob Piave.

Vojaški opazovalci so mnenja, da so črte ob Piave pripravljene za velikanski protinadarec zaveznikov, s katerim hočejo rešiti Benetke ter pognati Avstrijce in Nemce iz Italije.

Poročevalci na fronti izjavljajo, da ovirajo prodiranje Nemcev in Avstrijcev aeroplani, kavalerija, motorni vozovi in da se je celo angleško artilerijo rešilo, ko se je že nahajala v strašni zagati.

Resnični odpor bo Cadorna najbrže nudil na črti, ki teče ob gorenjem teku Brente ter dolenjem Piave reke, dasiravno izjavljajo nekateri kritiki, da se bo vršila obramba na zgodovinskem trdnjavnem četverokotu, ki ga tvorijo Mantua, Verona, Peschiera in Dugano.

Rimski poročevalci pariškega "Matin" izjavlja, da je potegnil Cadorna svoje armade iz nevarne zagate in da lahko dolgo časa vzdrži črto ob reki Piave.

"Daily Mail" pravi, da so dosepele nemške in avstrijske poizvedovalne čete do Maniago, dvajset milj zapadno od Taljmenta.

Nemško poročilo.

Berlin, 8. novembra. — Na beneški planoti smo dosepli do črte Livenea, — se glasi v zadnjem oficijelnem večernem poročilu. — Tekom zasledovanja smo zajeli več tisoč sovražnikov.

Črta ob Livenci je prva bojna črta za Taljmentom. Izliv reke se nahaja dvajset milj južno od Taljmenta in tek reke je zelo vijugast; vsled tega ne namerava Cadorna ničesar drugega kot zavlačevalno akcijo ob tej reki.

Italijansko poročilo.

Rim, 8. novembra. — Ker je plitva voda v Taljmentu otežkočila obrambo reke, — se glasi v oficijelnem poročilu, — smo umaknili svojo črto proti Livenci. Umikanje se je izvršilo v dobrem redu in sicer pod kritjem na severni strani nahajajočih se čete ter zadnjih straž na južni strani. —

Včeraj in v zadnji noči so naši aeroplani in naše zračne ladje ponovno obstreljevale sovražniške čete, ki so zapostavljene pri popravljanju mostov preko Taljmenta ali čete, ki so se pomikale preko reke. Izstrelili smo štiri sovražne aeroplane.

Poziv italijanskih voditeljev za pomoč.

Italijanski armadni glavni stan v severni Italiji, 8. novembra. — Od uspešnosti, s katero se bo moglo izvesti zopetno koncentracijo čet na novo izbrani italijanski črti, je odvisen uspeh vojaškega gibanja, ki se vrši sedaj.

Ta zopetna koncentracija se razvija s precejšno natančnostjo vspricho obsežnosti reorganizacije, ki je potreb na vsled zadnjega umikanja ter vspricho pritiska sovražnika, ki se nahaja sedaj petnajst milj zapadno od reke Taljmenta.

V vojaških krogih se čuti, da je treba nekaj več kot pa zagotovilo od strani zaveznikov Italije, kajti čas pritiska in treba je dejanskih ojačenj glede mož in municije ti obojnih črtah. Smastra se, da je to nesreča, ki naj bi pripravila zaveznike do resnične akcije, kajti mase sovražnika so velikanske in majhni oddelki bi ne mogli nu-

Združene drž. in Japonska.

Pogodba med Združenimi državami in Japonsko zaradi Kitajske. Pomemben dogodek v vojnem času.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 9, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 8. nov. — Današnja formalno objavo o dogovoru med Združenimi državami in Japonsko zaradi Kitajske so oficijelni krogi pozdravili kot pomemben dogodek v vojnem času. Posledica tega bo zelo obsežna, bodisi kar se tiče bodočega razvoja na Daljnem Vzhodu, bodisi, kar se tiče nadaljevanja vojne proti Nemčiji.

Listine, ki so bile izmenjane med državnim tajnikom in posebnim japonskim poslanikom, vizantom Išijem, objavljajo dogovor, ki priznava Japonski posebne pravice na Kitajskem ter jamči neodvisnost in teritorialno nedotakljivost Kitajske ter zagotavlja politiko "odprtih vrat". Namaznja se tudi, da se je dosegel popolni sporazum v vojaškem, mornariškem in ekonomičnem sodelovanju.

Rečeno pa je, da to ne pomeni Monroe doktrino na Vzhodu, temveč pomeni veliko bolj pan-ameriško doktrino "roke proč". Ta dogovor ne izpremeni Root-Takahirovega dogovora "odprtih vrat", temveč ga še izpolnjuje.

Oficijelni krogi pravijo, da obstoji razlika med Monroe doktrino in pan-amerikanizmom v tem, da je Monroe doktrina izključno narodna politika, pan-amerikanizem pa je nesebičen in mednarodni.

Nič pa ni povedano, kaj pomenijo "posebne pravice" Japonske; primerja se s stališčem Združenih držav z ozirom na Mehiko.

Potom kitajskega poslanika se je ta dogovor sporočil kitajski vladi. O stališču Kitajske se tujače ne bo prej objavilo, dokler ne pride izjava iz Pekinga.

Popolno soglasje, ki se je sedaj doseglo med Združenimi državami in Japonsko, ne pomeni, da je bila sklenjena kakšna defenzivna ali ofenzivna zveza med obema državama, kajker obstoji med Anglijo in Japonsko, temveč obe stranki sta pojasnili definitivno smer delovanja.

Posebno važnost se je polagalo v oficijelnih pogajanjih na zadnjo točko sporazuma. To je izjava obeh držav, da sta oba deželi nasprotni vsaki prilastitvi kakih pravil ali privilegijev od strani kakšne države, ako bi s tem bila ogrožena neodvisnost in teritorialna nedotakljivost Kitajske, ali pa, da bi bilo zabranjeno podamnikom katerekoli države, da bi vživali kakšno priložnost v kitajski trgovini in industriji.

To pomeni isto kot nesebični pan-amerikanizem; Združene države in Japonska sta se s tem dogovorom zavezali, da pazita na to, da bo Kitajska deležna pravičnega postopanja ne samo od strani drugih narodov, temveč ravno tudi od strani njih samih.

Ta pogodba je "samo sporazum, o katerem se pričakuje, da ostane v veljavi toliko časa, dokler obstoje prijateljski odnosi med obema državama, ako se po medsebojnem dovoljenju ne preklicje".

Ta sporazum se je dosegel, ne da bi bile Združene države dale kakšne posebne koncesije, ki se tičejo japonskega naseljevanja v tej deželi. Pri konferencah med grofom Išijem in državnim tajnikom Lansingom se ni razpravljalo o naseljevanju.

Proti Hartlingu.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 9, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 8. novembra. — Vodja narodnih liberalcev dr. Friedberg je odklonil mesto podpredsedništva v pruskem ministertvu, ker novi nemški državni kancelar grof Hertling ni hotel popuščati na kakšnega mesta v kabinetu ali pravi študijskega

Predsednikova poslanica.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je izdal naslednjo proklamacijo, tikajočo se Zahvalnega dne 29. novembra letošnjega leta:

Dolgo je bila posvečena nada našega naroda, da se je obrnil v plodnosni jeseni leta v zahvali in molitvi k vse-mogočnemu Bogu za njegove številne blagoslove in dobrote, ki jih je dodelil nam kot narodu.

Ker moremo slediti tej navadi sedaj, celo sredi žalostne svetla, omajanege vsled vojne ter neizmerne nesreče celo sredi žalosti in velike nevarnosti in celo sredi temote, ki se je zgrnila krognas, vidimo lahko največji blagoslov, ki ga je nam dodelil Gospod. Ta blagoslov je večji kot enostavni mir duha ter prosperitete podjetja.

Dana nam je bila prilika da služimo človeštvu kot smc nekoč služili samim sebi na oni veliki dan našega proglašanja neodvisnosti, ko smo dvignili orožje proti tiranstvu, ki je ogrožalo gospodarstva ter tlačilo vsakega človeka in združili smo se s prostimi narodi v zahtevi, da dobe vsi narodi sveta to, kar smo zahtevali in dosegli za nas same. Na ta dan razodetja naše dolžnosti, ne da le branimo svoje pravice kot narod, temveč da branimo tudi pravice prostih ljudi pe celem svetu, se nam je v polni meri zametilo sklep in duha enotne akcije.

Združeni smo v enem duhu in v enem namenu. V nas je razvila nova sila skupnega sveta in skupne akcije. Prav posebno se moramo zahvaliti Gospodu vspricho razmer ter vspricho najbolj velikanskega podjetja, kar se jih je kdaj lotil človeški duh, da imamo, če uvažujemo primerno in uspešno ekonomijo, v izobilju vsega, da zakladamo s potrebnimi predmeti one, ki so zvezani z nami, ter same sebe.

Krog nas je zazarela nova luč. Velike dolžnosti novega dne so vzbudile v nas večji in novi narodni duh. Nikdar več ne bomo razdeljeni ali se pa vpraševali, iz kakšne stvarine sestajamo. Ko pa dajemo zahvalo za vse te stvari, moramo prositi tudi vse-mogočnega Boga, da nam dodeli milost, da vedno zremo vanj v najbolj ponižnem duhu za vodstvo, da se stalno ohranimo v duhu in namenu službe, ki je izvajamo, da bi bil potom njegove milosti voden naš duh ter ojačene naše roke in naj bi se v primernem času zasiguralo prostost in varnost in mir ter prijateljstva v skupni pravici za vse narode sveta.

Vsled tega določam jaz, Woodrow Wilson, predsednik Združenih držav Amerike, četrtek, 29. dan v novembri kot dan zahvale in molitve ter vabim ves narod po celi deželi, da se ta dan vzdrži svojih običajnih poslov ter daje hvalo v domovih in molilnicah Bogu, velikemu vladarju narodov.

Angleški polet nad Belgijo.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 9, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 7. novembra. Admiraliteta je danes izdala sledeče poročilo: — "Kraljevi mornariški zrakoplovni eskadron je sinoči vprizoril hembno polito na sledeče predmete: —

Železniško postajo v Thorout v Belgiji in železniško postajo v Lichtervelde ter vozeč vlak pri Lichtervelde. Poroča se, da so bili zadeti vozovi in križarke, toda videti je bilo le slabo. Vrzena je bila velika množica razstreljiv. Van-ovska letala so se varno

Pogreb na bojišču.

Pogreb prvih ameriških vojakov. Govor francoskega generala. — Pri pogrebu je artilerija hudo obstreljevala nemško črto.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 9, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Ameriški glavni stan na Francoskem, 8. novembra. — Ameriški topničarji so včeraj otvorili hud artilerijski ogenj na nemške vrste kot zadnji pozdrav prvim padlim ameriškim vojakom.

Vsi navzoči so bili gajnani do solz pri pripostenem, pa dramatičnem mrtvaškem obredu, ko ni bila v zadnji pozdrav oddana salva s praznimi naboji, temveč so ameriški topničarji streljali iz velikih, francoskih 75-centimetrovskih topov ter so izražali željo, da bi med so-vražniki vsak strel našel svoj cilj.

Krste padlim ameriškim vojakom so bile zavite v zastavo, za katero so umrli. Tovariši so jih nesli do jame, okoli katere so stali ameriški vojaki in francoski veteranci. Iz vrste je stopil francoski general.

Stopal je naravnost proti tankrstam, spoštljivo in počasi. Nato je salutiral, snel čepico, se priklonil in na obrazu so bile poteze kakor bi molčeči ostanki pred njim bili njegovi lastni otroci.

"Prostak Enright", je pričel tiho, ko se je priklonil pred prvo krsto, "in prostak Gresham" — in obrnil se je proti drugi, "te prostak Hay" — ko se je obrnil proti tretji krsti, "v imenu Francije vam kličem z Bogom. Iz vaše proste volje ste zapustili svoje srce, evetnoč domovino ter ste zavzeli mesto poleg nas.

Padli ste pred sovražnikom v trem in obupnem boji." General je nato za trenutek umolknil, gledal je na vsako z zastavi pokrto krsto, potem pa se je obrnil.

"Vsa čast jim", je dejal nato "Njihove družine so lahko ponosne, kadar zvedo za njihovo smrt. Mi Francozje prosimo, da bi t zemeljski ostanki teh mladeniče ostali vedno med nami.

Na njihovi rakvi bomo napisali: Tukaj leže prvi vojaki Združenih držav, katerim je bilo namenjeno, da so padli na francoski zemlji za svobodo in praco. Mimogredoči se bodo odkrivali njihovim grobom; možje, ki bodo obiskali bojišče, bodo pustili svoje potovanje in bodo prišli, da jim skazežjo spoštovanje in hvaležnost.

Prostak Enright, prostak Gresham in prostak Hay — v imenu Francije se vam zahvaljujem. Bog naj sprejme vaše duše. Z Bogom." Velika salva je frčala skozi deževni zrak iz 75-centimetrovskih topov v zadnji pozdrav. Nato so močni ameriški vojaki, katerim so solze tekle po licih, spustili zemeljske ostanke svojih tovarišev v jamo in so jih pokrili z zemljo, za katero so se borili in umrli.

Tekom vsega priprostega obreda je polagoma deževalo. Odmev eksplozij izstrelkov in vršenje ohi, ki so žvižgali po zraku, je bil končni requiem.

Francoska si želi kitajskih vojakov.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 9, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 8. nov. — Kakor pravijo poročila iz Pekinga, je kitajski poslanec v Parizu brzojavil svoji vladi, da bi francoske oblasti z veseljem pozdravile kitajske čete na Francoskem. Pravijo, da so francoski uradniki objubil, da bodo nudili kitajskim četam isto priščno postopanje kakor ameriškim vojakom, ki se sedaj nahajajo na francoski zemlji.

Kitajski poslanci v drugih zaveznikih državah so dobili navodilo, da pridobijo te vlade, da prosijo kitajsko vlado, da pošlje svoje čete v Evropo.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

bomo mlačni takoj razpustil, in ko bo došla nova potovanja, bomo jo. Rejo, da v narodni knjigi, naj jo par dni poteka.

Revolucija v Petrogradu.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 9, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Petrograd, 8. novembra. — Maksimalisti so dobili kontrolo nad Petrogradom in so odstavili Kerenskijevo vlado.

Kerenski se je ognil aretacije na ta način, da je bežal iz glavnega mesta ter je najbrže na potu na fronto. Ostale ministre je revolucionarni odbor aretiral.

Generalni kongres delavskih in vojaških delegatov je imenoval delegacijo, ki ima nalog, da prične mirovna pogajanja z ostalimi revolucionarnimi in demokratičnimi organizacijami v svrhu, da "se napravijo koraki, da se konča prelivanje krvi".

Vladne čete, ki so branile zimsko palačo, so bile zgodaj zjutraj prisiljene podati se vsled ognja križarke "Aurora" in topov v trdnjavi Sv. Petra in Pavla onkraj Neve.

Ob dveh zjutraj se je ženski polk, ki je branil zimsko palačo, podal.

Sinoči se je poročalo, da se nahaja Kerenski v Lugi, 85 milj jugozapadno od Petrograda.

Pozno zvečer, ko so bile vladne čete potisnjene v zimsko palačo, so pričeli palačo oblegati in razvil se je živahen ogenj infanterijskih in strojnih pušk. Križarka "Aurora", ki je bila zasidrana pri Nikolajevem mostu, je prišla v strelno razdaljo, ter je izstrelila šrapnel. Med tem pa so tudi topovi iz trdnjave sv. Petra in Pavla pričeli streljati.

Palača je bila v blesku žarkometov s križarke ter je bila dobro viden cilj za topove. Branilke so zdržale štiri ure in so odgovarjale najbolje kar so mogle s infanterijskimi in strojnimi puškami.

Streljalo se je tudi po drugih krajih mesta, toda delavske in vojaške čete so odredile vse, da je bilo življenje civilnega prebivalstva, ki je moralo ostati v svojih stanovanjih, varno. Mostovi in Nevski prospekt, katerega so držale vladne čete do popoldne, so čete delavskih in vojaških delegatov zavzele in držale skozi celo noč.

Za zimsko palačo je bil boj, kateri se je pričel okoli šestih, zelo razburljiv; oklopni avtomobili revolucionarjev so pridrvili in posegli v boj, žarkomete z Neve pa so sledile eksplozije strelav topov "Aurora".

Sinoči se je sestal generalni kongres delavskih in vojaških delegatov iz cele Rusije in navzočih je bilo 360 delegatov.

Predsednik je izjavil, da čas ni primeren za politične govore in takoj je bil odobren za kongres poslovnik, ki je sledeči:

1. — Organizacija moči;
2. — Mir in vojna;
3. — Ustavni zbor.

Med izvoljenimi uradniki je 14 maksimalistov, med njimi vodja radikalnih socialistov, Nikolaj Lenin, njegov prijatelj Zinoviev in predsednik delavskega in vojaškega sovjeta Leon Trocki. Poleg tega je bilo imenovanih še sedem revolucionarnih socialistov.

Kongres je izdal danes zjutraj sledeče proklamacije: — Vsem provincjalnim sovjetom delavskih in vojaških ter kmetskih delegatov: Vsa moč je v rokah delavskih in vojaških delegatov. Vladni komisarji so oproščeni svoje službe. Predsedniki delavskih in vojaških delegatov morajo dopisovati naravnost z revolucionarno vlado. Vsi člani poljedelskega odbora, ki so bili aretirani, se morajo izpustiti na svobodo in komisnarji, ki so jih aretirali, se morajo aretirati.

Druga proklamacija: — Smrtna kazen, katero je na fronti vpeljal ministrski predsednik Kerenski, se opusti in vpelje se popolna svoboda za politično prpogagando na fronti. Vsi revolucionarni vojaki in častniki, ki so bili aretirani zaradi vdlečbe pri tako imenovanih političnih zločinih, se morajo takoj izpustiti na svobodo.

Tretja proklamacija: — Prejšnjega prometnega in industrijskega ministra Konovalova, ministra javnega blagostanja Kiškina, zunanega ministra Tereščenko, pravosodnega ministra Maljanoviča, notranjega ministra Nikitina in druge je revolucionarni odbor aretiral.

Kerenski je pobegnil in vsi vojaški polki so dobili povelje, da store vse, da se Kerenski aretirajo in pripelje nazaj v Petrograd. Vsi, ki so bili v zvezi s Kerenskim, bodo sojeni vsled veleizdaje. —

Lenina je predstavil Trocki, ki ga je imenoval "starega tovariša, katerega pozdravlja, ker se je povrnil". Lenin je odgovoril: — Zdaj imamo revolucijo. Kmetje in delavec kontrolirajo vlado. To je samo začasni korak proti enaki revoluciji povsod. —

VOJAKI, VOJNI UJETNIKI, SORODNIKI, PRIJATELJI IN ZNANCI.

Poskrbujemo denarna izplačila v Franciji, na Angleskem, v Rusiji in Italiji.

Kadar nam pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo, katero ste prejeli od tam, kjer se ima plačilo izvršiti; na ta način nam pomagajte sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER.

“GLAS NARODA”

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York	\$5.00
In Canada	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za pol leta	Za četrt leta za mesto New York	1.50
Za četrt leta	Za izmuzstvo za celo leto	6.00

“GLAS NARODA” izhaja vsak dan izvenšed nedelj in praznikov.

“GLAS NARODA”
“Voice of the People”
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$3.50.

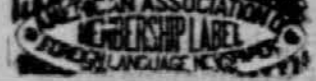
Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti ne priložujejo.
Denar naj se blagovilo pošilja po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejmejo kvačilice naznan, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov:
“GLAS NARODA”

87 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2870 Cortlandt.

Doba železa.

(From The Evening Mail.)

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 9, 1917, as required by the Act of Oct. 3, 1917.

Pred par dnevi je nek odlični Italijan v New Yorku, govoril o porazu ob soški fronti, izjavil naslednje:

— Italija je junaški narod. Ona more napraviti prava čuda. Ne more pa pričarati iz zraka premoga in železa.

Nesreča, ki se je završila v Italiji, je nauk, da niso zavezniki še v polni meri spoznali, kaj pomeni moderni vojni ustroj in kaj pomeni vojna velikih jeklenih instrumentov in projektivov.

Možje pridejo iz zakopov ter se polaste sovražnih pozicij. Včasih najdejo tam malo kopice preživelih. V večini slučajev pa nalete na prazno divjino.

Topovi in njih veliki izstrelki so uničili obrambe sovražnika, razdejali postojanke za strojne puške ter poglali v zrak globoko ležeče zakope.

Topovi in njih izstrelki so postavili pred zakope sovražnika železen zastor, za katerim morejo napadalec varno prodirati. Nato pa se nameri ogenj na ozadje zakopov branilec, s čemur se odreže vsak stik z ojačenji.

Topovi in izstrelki branilcev več milijev ozadju so suli ognjeno ploho na čete napadalec, ki so pričeli zakopavati ter utrjevati v novodobljenih postojankah.

Italijanski porazov ni kriva Italija. Italijanski listi so bili vedno polni obupnih kličeve za municijo in topove, in ugotavljalo se je, da se je napredovanje na Banjšici ustavilo edino radi pomanjkanja teh stvari.

Izjavljalo se je končno, da je Italija v nevarnosti, da bo izgubila vse, kar si je pridobila, če ji ne pride primerna pomoč.

Vse pa je bilo zaman.

Vprašanje, kako rešiti Italijo sedaj iz še večje nevarnosti, je vprašanje, kako ustanoviti dolgo zanemarjeno komunikacijsko črto med jekelnami v Angliji, Franciji, Združenih državah na eni strani ter Italijo na drugi.

Če bo ostala Italija za celo dobo sedanje vojne popolnoma nezmožna vsake akcije, je v veliki meri odvisno od tega, če bo mogoče vzdržati te komunikacijske črte, kakor hitro se jih enkrat ustavi.

V vojni kot v miru je sedanja doba železna doba. Stara Bismarčkova formula o “krvi in železu” kot predpogoj za uspešno vojno, se je izpremenila.

Danes se glasi: — “Železo in kri”.

Čim več je železa, tem manje poteče krvi. Brez železa se ne more preprečiti neizmernega prelivanja najbolj dragocene krvi.

Izurjenost artilerije.

(From The Evening Mail.)

Ko pride rekrut v Francijo, pozna celo teorijo ter je tudi izvežban v praktičnem smislu, vendar pa se mora še veliko učiti glede dejanskega dela pri topovih v akciji.

Pri večanju je mogoče enkrat ali dvakrat pri topu, a on ima še vedno velik strah pred pokom in pretresljanjem.

V Franciji pa ne izgubi mnogo časa za izurjenje. — Njegova baterija izstrelji v enem tednu morda več izstrelkov kot jih je bilo izstreljenih v celi južno-afriški kampanji in vsled tega postane novinec kmalu izvrsten strelec, popolen v tehniki, ki opravlja svoj posel z ravnodušnostjo kotrole živih živali.

Dobava municije za baterijo ni posebno lahka naloga, posebno ne v ozemlju, kjer so dohodi k topovom skoro nedostopni radi blata, kraterjev ter sovražniškega ognja. Če so dohodi k topovom v pozicijah, ki so izpostavljene opazovanju sovražnika, je mogoče le ponoči spraviti municijo k topovom.

Municija pride do postojanke po železnici ter jo tam razlože. Nalože jo na motorne vozove, ki jo razvažajo na različne postojanke municijskih kolon, nahajajočih se na robu ozemlja, kamor sega ogenj sovražnika.

Od teh postojank gre nato municija k topovom. Tekle

baterije pa zakladajo s potrebno municijo s pomočjo motornih vozov.

Poljske topove zakladajo transporti, katere vlečejo konji. Vozove, s katerimi prevažajo municijo, vleče od šest do osem konj.

Poljska artilerija strelja z granato ali šrapnelom, ki tehta od šestnajst do osemnajst funtov in ki ima začetno brzino od 1,600 do 1,900 čevljev na sekundo.

Vsled naglega streženja je mogoče razviti intenziven ogenj. Vsled tega pa se tudi lahko izstrelji od petnajst do dvajset izstrelkov na minuto.

Ena baterija obstaja iz štirih do šestih topovov. Gibčnost baterije je ena največjih prednosti poljske artilerije. Pomika se lahko hitro naprej ter vsled tega zamore povsod slediti infanteriji ter jo podpirati.

Pri indirektnem strcljanju, pri katerem se ne vidi cilja, določijo razdaljo in cilj poveljujoči častnik in sicer s pomočjo zemiševida in triangulacije. Ta način streljanja je v sedanji vojni splošno v rabi.

Pomote se popravi na podlagi poročil opazovalnih postojank, ki opazujejo učinkovanje artilerijskega ognja.

Dopis.

Philadelphia, Pa.

Mislil, da se bo marsikateri Pueločan vprašal, kje sem jaz sedaj in kako se mi godi. Kakor je mnogim znano, se nisem počutil prav zdravega. Namenil sem se, da spremeni mraz za nedolgo čas. Najprvo sem se podal v Cleveland, Ohio, kajti tam imam več prijateljev še iz starega kroga; skupaj smo delali v Gradu. V Clevelandu se mi je zdravje kmalu povrnilo. Tam sem imel vedno kakšno zabavo in razvedrila, tako da sem se včasih prav iz srea mogel veseliti, kar se še poprej menda cela tri leta nisem, posebno še, odkar se je vojna začela. Marsikateri si bo mislil, zakaj nisem tam ostal. Jez sem napravil pred več meseci prošnjo za Arsenal Navy Yard in prejel sem karto, da sem sprejet, nakar sem pustil delo. Ali ve vaših prijateljev mi je svetovalo, naj še tam ostanem in tako sem še ostal. Ali prišla je druga karta in potem sem se takoj čez par dni podal v Philadelphijo.

Naj še omenim zadnji večer mojega bivanja v Clevelandu. Vračal sem se prav pozno domov, ko pridem v svojo sobo, ki je bila v pritličju, odprava okna prav visoko, kakor po navadi ter se vleem spat. Ravno ob 3.30 zjutraj me prebudi nek šum in kaj zagledam: dolgi drog, ki išče po moji sobi, kakor bi ribam nastavljal. Jaz v prvem trenutku nisem vedel, kaj je, pa vseeno sem zavpil in pianil pokonec; ali žal bilo je že prepozno, tat je imel moje boljše hlače in v hlačah je bilo prilično \$8. Zunaj je pa tako deževalo, da nisem mogel za njim.

Še sreča v nesreči, kajti malo poprej sem imel večjo svoto pri sebi. Proti polдне sem bil gotov s svojo priljago, nakar pri de neka desetletna deklinacija meni ter me vpraša, če sem jaz A. T. Ona mi nato reče, da me želi g. Jožef Zakrajšek videti. Jaz se takoj podam tja, ker je samo par hiš od mene. Vstopim v sobo in prvo vprašanje je bilo, če sem kaj izgubil. Rekel sem, da so mi bile ukradene hlače in denar. Hlače so tukaj, ali denarja ni toliko, kakor ga pogrešate. Ko se je g. Zakrajšek zjutraj vračal z dela, je videl hlače vse premočane videti na vrtu pred svojo hišo. Na tleh je bila denarnica in slučajno tudi moj naslov. Tat je v hitri naglici pobral okoli \$5 papirnatega denarja, in cekin za 2½ dolarja pa menda ni našel, ker je prav majhen. Tatu se zahvaljujem, da mi je vsaj nekaj pustil, če pa prideva kdaj skupaj, potem bodeva imela pa račun. Še bolj pa se zahvaljujem g. Zakrajšku, da mi je tako hitro pošteno izročil moje stvari nazaj.

Zvečer 19. oktobra sem se pa odpravil. Vzel sem si Pullman voz in takoj sem šel spat, ker sem bil silno izmučen in sem tudi kmalu trdno zaspal. Zjutraj zopet začutim eno rahlo dreganje in takoj sem si mislil, ali me hoče zopet h... e okraštati, pa zamahnem z roko po zraku, da bi ga prav počestno posklil; ali v tem hipu zagledam črna porterja, ki me je prišel klicati, češ, da bomo v Philadelphiji že v pol ure. Hitro pogledam za svojo uro; bilo je že deset. Presneto dolgo sem spal! Ko se v naglici oblečem in umijem, in so sem stal na kolodvoru in Philadelphiji. Tukaj pogledam na uro in je bilo ravno sedem zjutraj in jaz sem imel že clevelandski čas.

Pa najhujša stvar se takoj podal v Arsenal, da se prepričam, ali je vse v redu, da ne preostane ničesar.

Ni mi potreba še posebej omenjati, da je veliko straž in da je težko kateremu nepoklicanemu stražjo prekorati. Arsenal je na prav lepem prostoru in se nudi prav lep razgled po okolici. Jaz dela mpriz zrakoplovih v čisto novem in velikem poslopiju, ki še ni gotovo. Zato pa tudi še nimamo dosti dela; se kar tako preganjamo in gledamo vojake, ki se vadijo. Plača je za nas strojnike precej dobra. Ne bom pisal, kaj je vse notri in naj to zadostuje. Meni se prav dopade v arsenalu.

Drugačno sodbo imam pa zavoljo mesta. Philadelphija je prav veliko mesto, ali po mojem okusu ni. Vse je nekako stlačeno; ulice so zelo ozke, stanovanja zelo skupaj stisnjena, privatne hiše so enolične. Tla po cestah so podobna valovitemu morju. Če jo kretna malo proč od boljšega kroga, se mi dozdeva, da sem v mestu Bukarešta in vedno mi mesto Bukarešta pleše pred očmi. Opazil sem tudi, če greš po Broad Street, da je pri vsaki hiši zdravnik, na vsaki cesti pogrebnik in na vsakem vogalu cerkev; le škoda, da nisem bolj pobožen.

Tukaj, kakor menda povsod v Ameriki, je dosti drugih naravnosti. Opazil dosti črncev ter še več Judov in Lahov. Nenečev mora biti tukaj tudi dosti. Čudno se mi pa zdi, da do zdaj še niti enega Slovence ali katškega avstrijskega Nemca nisem dobil, čeravno sem že čez 14 dni tukaj.

Tukaj mi je zelo dolgčas, posebno pa ob nedeljah, ker je vse zaprto; nobeno gledališče ni odprto. Največ časa prebijem zdaj pri čitanju in pisanju. Mami je še vedno dolgčas po Coloradu, pa tudi Cleveland mi bo ostal v spominu. Če bom šel nazaj, še zdaj ne vem, ker se mi delo dopade.

Poprej pa bom še šel v mesto New York, ki ni daleč od tukaj, pa se bom morebiti ogledal tudi v Vašem uredništvu. Seveda, če se mi ne bo tako zgodilo, kakor pri “Clevelandski Ameriki”. Stanovanje sem iskal in sem si mislil, da pri g. Pireu lahko najpoprej poizvem. Ker sem imel zanj tudi en pozdrav, sem se napotil tja. Pridem v pisarno, pozdravim in povem svoje ime. (Hotel sem mu podati roko v pozdrav in ker ni sprejel, sem pogledal, če ni roka črna.) Vprašam, če ve za kakšno sobo, pa me nahnuli: “List si kupite, tri cente velja.” Potem sem oddal pozdrav od D. P. P., nakar me pogleda milejšje ter odgovori: “A, vi ste od tam?” in se zopet zamakne v Jugoslovanski odbor v Londonu. Misli! sem si: gospod Pire je pa res en vjuden patron (za vse tuje-Slovence! Saj ga pa tudi Clevelandčani zelo spoštujejo!

Kakor se je pobiralo pred dobrim letom po celi Ameriki za slovenske reveže v starem kraju, tako sem tudi jaz nabral majhno svetlico, in sicer so darovali: \$2 Emil Schönbeger; po \$1: Felix Rojce in Joe Gasnik; po 50¢: Jos. Putekelj, John Skulj, Anton Speller, John Lovšin in John Zbašnjak; \$5 pa moja malenkost. Kakor hitro se bo dalo, jaz bom že ta denar na pravo mesto izročil, kajti vem, da bodo tam potrebni. Le prebitro smo opustili to plemenito idejo. Pa kaj se hoče! Mi Slovenci se hitro navdušimo za kako in so sem stal na kolodvoru in Philadelphiji. Tukaj pogledam na uro in je bilo ravno sedem zjutraj in jaz sem imel že clevelandski čas.

Vojna že traja četrto leto in ni kdo ne ve, kdaj se bo končala. Časopisi pišejo, da bo ta država (ne mislim Ameriko) in soper druga kmalu prišla k miru, posebno

pa centralne države. Pa glej ga spaka! Laki so poročali pred dobrim tednom, kam bi šli poprej: nad Trst ali nad Ljubljano. Zdaj pa kar naenkrat čitam, da Nemei in Avstrije prodirajo v Italijo in da so vjeli že 200,000 Lahov. No, zdaj pa res ne vem, komu bi vrjel. Imam dosti časopisov, ali če vzamem katerega v roko, ga raji na zadnji strani poprej prečitam. Človek se vsega naveliča. Ko bi danes mir postal, ne vem, če bi kdo imel večje veselje kakor jaz! Dandanes je pač tako na svetu. Nekateri pravijo, da je šiba božja!

Zakaj je tako malo dopisov iz Pueble? Ali ni nič novega? Jaz še vedno kaj rad slisim od tam. Ali ste letos kaj prešali?

Čitam tudi, da je že skoraj povsod mraz postal. Tudi tukaj se bliža zima in včasih piha zelo oster veter, posebno pa sem od riverja. Kaj bo, ko mene tako rado zebe!

Če bo slučajno kdo v Philadelphiji čital moj dopis, naj se mi oglaš, da bom vsaj enega rojaka tukaj imel.

Pozdravim vse Slovence, posebno pa Pueličane, kakor tudi Clevelandčane.

Anton Terglav,
2122 S. 15. St.

Pismo slov. vojaka.

Camp Lee,
Petersburg, Va.

Ker se iz vseh krajev oglašajo slovenski fantje, nabajajoči se v službi Uncle Sama, sem se tudi jaz namenil, nekoliko pisati.

Ker se nikdo ne pritožuje čez vojaški stan, se tudi jaz ne bom. Tukaj imamo prav lepo življenje. Le to je malo bolj žalostno, ker nimamo tukaj deklet, kot smo jih prej imeli. Pa kaj, na vse to se mora pozabiti ter misliti, kako se bom učil, da bom boljši vojak.

Kadar se vrnem zopet nazaj med svoje rojake v civilno življenje, bo zopet tako, kot je bil poprej, se bo bomo veselili. Ali to še ni za gotovo. Če gremo nad silnega kajzerja, mogoče se nikdar več ne vrnem. Tukaj ni nič hudega biti vojak, samo da je ubogljiv in pokoren. Če pa ne postuša postov, se mu pa tudi slabo godi in je siromak za vedno v tej službi. Zato pa mora vsakdo paziti in misliti, da sedaj ni več tako prost kot je bil prej.

Tukaj imamo vedno preskrbljeno za kratek čas. Imamo prenukejajoče slike (moving pictures) trikrat na teden. Včasih pridejo tudi lepa dekleta in nam malo za igrano na piano in zapojejo, ker to nas najbolj veseli. Uncle Sam je tudi preskrbel vsakovrstne knjige za čitanje. Slovenskih ne dobim in si bom moral sam preskrbeti za zimo, če bom hotel slovensko čitati.

Dosti moč se je že selilo iz našega taborišča in na njih mesta je prišlo mnogo zamorcev. Ker sedaj je že bolj hladno, smo najraje okoli kake peči ter vpijemo, kot da bi krokarje preplašili. Vaje imamo vsak dan do sedem ur. V sredo in soboto popoldne smo prosti; tedaj nekateri gredo v mesto, nekateri si pa obleko čistijo.

Slovenec je tukaj dosti; ali jaz malokdaj s katerim prišlem skupaj, ker smo raztreseni na vse strani. Nekaj jih je pa že slo od tukaj, ne vem pa, kam so jih poslali. Na fronto, vem, da niso šli, ker niso še izvežbani za to. ta, kot jaz tudi ne. In kadar gremo, bo videl Nemeč, kaj smo mi ameriškanski vojaki. Bo že poskusil naše orožje in našo hrabrost.

Mislil, da se marsikateri boji, ki je še doma, kako bo, če ga pokličejo pod zvezdasto zastavo služiti. Fantje, ni se no bojite! Jaz sem se tudi malo bal, kako bo, sedaj pa vidim, da ni nič hudega meni; za druge pa ne vem. Nekateri, vem, da niso zadovoljni ter se jezijo, ko morajo biti v Ameriki v armadi, ker bi bil rajše v avstrijski, iz katere je moral iti za boljšim kruhom. Tako sem tudi jaz prišel, zato pa grem veselo v boj za Ameriko, ki me je sprejela boljše kot pe Avstrija. Vem, da bo kateri čitatelj rekel: “Dokler je tukaj, lahko tako govori; kdaj ga pošljejo pa na fronto, bo pa drugače rekel.” Jaz vedno rečem, da je lep vojaški stan v tej deželi.

Pozdravim vse čitatelje “Glas Naroda”.

Anton Terglav, slov. vojak.

Ob grobeh.

(Jož. Plot.)

Čudno, da smo v teh velikih časih začutili vseprek grozno samoto in tesnobo. Vstajamo iz očičenja, kakor okostnjaki, brez mesa, brez pritrklin.

Ali smo se ustrašili te strašne podobe? Resnica je, da ne gre beseda z ust. A v sreju je udušen klic, ki bi bil rad izgovorjen.

Ko sem bil letos na grobovih, se mi je razbolelo to čuvstvo do neskončne bridkosti. A ne takrat, ko se je množica jokala v genljivem razpoloženju javne žalosti.

Ob takih prilikah si človek nikdar ne utegne pogledati v globino svoje duše in se bo samo uril in naslanjal v prijetnem stilu žalostnih fraz, kakor otrok, ki nima ničesar povedati in bi se rad naučil lepo govoriti.

Stala je ob gomili, ob lesenem križu, zapuščena in samotna ko človekova duša.

Trenutek za trenutkom se je zakopala misel v blatno zemljo, odpirala rakve, drugo pod drugo, se sklanjala v zadnjo, v najglobljo in poljubljala krvavo lice...
Mati, tvoj sin?
— Da...
Vsa bolest neizgovorjene besede je planila iz srea in odrezala glas. A ni bilo solze, ne ene same solze v svetle, mrzlične oči.

Mati, kdo ne bo veroval v tvojo bolečino? Samota, neskončna in nedoumljiva, je oklenila človekovo dušo. A če se boš še tako stisnil v svojo lupino in skrčil vanjo to ogromno bolest, ne boš iztisnil iz nje bisera, ne pristnega, ne umetnega.

Ne moreš je ne uničiti, ne razmisliti, ne izgovoriti.

Listnica uredništva.

J. A., Whitney, Pa. — Denar smo prejeli. Koledar vam posljemo, ko ga bo cenzura pregledala in odobrila.

Fr. M., Portage, Pa. — Vam velja isto.

J. K., Greensburg, Pa. — Isto tako.

Fr. G., Westmoreland, Pa. — V staro domovino ne morete poslati nobenega pisma.

F. H., New York, N. Y. — O tem smo že in še bomo poročali.

J. J. Waukegan, Ill. — “Umetni jahcač” ne bo izšel v knjigi, zato vam tudi z njim ne moremo postreči. — Iz Vašega pisanja o Avstriji je razvidno, da ste morali biti v avstrijski armadi najmanj kaprol. Gospodje te vrste so bolj objestni, oholi, hrabri in navdušeni za Avstrijo kot kak general. Zelimo vam, da ste srečni v ljubezni do Avstrije. Zaverovani ste vanjo kot mlad fantek v svojo panjo v svoji prvi ljubezni. Vse bil dal za njo: srčno kri bi pretil in kako sladko bi bilo uretiti za njo. Toda v svoji zaslepljenosti ne ve, zakaj bi vse to storil. Ljubezem je pač čudna zver, ki človeka popolnoma spravi ob um, marsikoga tira celo v smrt. — “Vsak piše rad polci, kjer se je zlezel”; to inate prav. Tudi mi si želimo še naših poljan, naše pesčice zemlje, naše rodne strene. Ako pa pišemo proti Avstriji, s tem ne pišemo proti svoji domovini. Domovina naša je bila vedno in je še danes Slovenija, ki obsega Kranjsko, del Štajerske, Koroške, Primorske, mali del Ogrske in Italije. Proti tej slovenski zemlji še nisimo nikdar pisali, tenaveč smo jo vedno zahtevali za svojo pravno dedščino. Avstrija še ni naša domovina, dasiravno spada Slovenija pod presvitelega avstrijskega cesarja morilec in krvnika. Slovenci nismo po lastni volji pod avstrijsko vladno; vsa stoletja smo bili v boju proti nji, kajti bila nam je krivična. Vseh krivičnih dejanj, katere je storila naša nacija, ni mogoče naštet. V času velikih dogodkov, ko narodi otrasa-

Rojaki naročite se na “Glas Naroda”, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Kje je moja sestrčina MARIJA GORENC, omožena KERHIN? Doma je iz St. Jermeja na Dolenskem. Pred tremi leti je dospela iz stare domovine. Izvedel sem, da se nahaja v Youngstownu, Ohio. Prosim čenj. rojake, ako jim je znan njen naslov, da ga mi naznanijo, ali pa naj se sama oglaš. — Martin Peterlin, 727 E. 156. St., Cleveland, Ohio. (8-10-11)

Pisalni stroji

od \$20.00 naprej.

Zelo velika izbira vseh izdelkov — skoro novih in le malo rabljenih. PISALNIH STROJEV.

Opremljeni s črkami za vse jezike.

Fort Pitt Typewriter Co.
428 Fourth Avenue,
PITTSBURGH, PENNA.

LAHKO STE OZDRAVLJENI!

Pridite k meni — Jaz vam povrnem vaše zdravje.

Jaz imam najboljšo pripomočko za zdravljenje vsakovrstnih bolezni. X-žarki (električna) preiskava

JAZ SEM najstarejši kristjanski specialista v Pittsburghu, Pa.; 37 let skušnje v zdravljenju bolnikov. JAZ VAM BOM povedal ako morete biti ozdravljeni brez dromljenja in ozdravil vsaj bom, ako se ni posrečilo mladšim ali nezkušenim zdravnikom. JAZ RABIM najboljšo in najuspešnejše zdravila pri zdravljenju mojih bolnikov. JAZ IMAM svojo lekarno in laboratorij, vse najboljše za bolne ljudi. Začudili se boste kakor hitro zamorete biti ozdravljeni. En sam obisk vam bo zagotovil mojo sposobnost in prepričal se boste zakaj imam uspeh v kratkem času. Vse boleznim moških in ženskih zdravim uspešno. NEMER GENE. PREISKAVA IN NASVET ZASTONJ. Govorci se slovensko. PROF. DOCTOR B. F. MULLIN, 411 - 4th Avenue, PITTSBURGH, PA.

Povest o poslednjih dneh Srbije v XV. veku.

Slovani, ki niso bili pod nemškimi gospodstvom, so tudi imeli svoj srednji vek in kakšen je bil ta njihov srednji vek, o tem nam ne govori nobena podoba in noben učitelj.

Kvečjemu smo slišali kaj o carju Dušanu in o carju Lazarju, o prvem, da je imel veliko carstvo in velike načrte, o drugem, da je padel na Kosovu. Celotnega obraza jugoslovanskega srednjega veka pa ne poznamo, življenja namreč z vsemi drobnimi potzami in pojavi.

Stojan Novaković, predsednik "Srbske kr. akademije" in "Srbske književne zadruge", bivši ministriški predsednik (1908) in prvi srbski delegat na mirovni konferenci v Londonu, je izdal povest "Kaludjer in hajduk" (Menih in hajduk), da bi opisal srbsko življenje v srednjem veku v čim vsestranejši obliki. Pisateljva namera je torej bila vseskozi le znanstveno-poučna in ne beletristična (leposlovna) — sam to izrecno izjavlja in se ne smatra za pripovednika, dasi se je v mladih letih, to je pred pedesetimi leti, klanjal tudi muzam — a oblika povesti se mu je po pravici zdela najprimernejša za populariziranje zgodovinskega znanja.

Takrat je bila Srbija, kljub obema bitkama na Kosovu, vsaj na videz še samostalna država na robu turškega carstva, tako nekako, kakor so imeli stari Rimljani ob svojih mejah razne "socios et amicos". Vladarji srbski so se zvali "despoti", to je "gospodje". Despot Juri (Gjuragi) Branković ima svoj sedež v Smederevu ob Donavi, istočno od Belgrade.

Pa središče in glavno pozorišče Novakovičeve povesti ni pokrajina belogradska, marveč okraj topliški, na južozapadni meji sedanje Srbije, zapadno od Niša in Kruševca, tja proti Kosovu in Mitrovici, v krajih torej, kjer so bili začetki srednjeveške srbske države in nje glavna verska svetišča (Studenci, Žiča, Gračanica, Dečani itd.). V Toplici (sedaj Kuršumlija) je Stefan Nemanja začel svoje delo za zedinjenje Srbije. Samostan sv. Nikole pri Beli cerkvi je zgradil Nemanja. Po narodni tradiciji je v Prokuplju, glavnem kraju topliškega okraja, stoloval stari Jug Bogdan, tast carja Lazarja.

Srbija čuti, da ji kmalu povsem preneha nje navidežno življenje. Eni se v tej pogibelnji oklepajo Ogrske in njenega Janka Sibirjanina, drugi se rajši klanjajo silnemu carju turškemu, ki stoluje v Odrinu (Drinopolju). Od iztoka proti islam, od zapada pa katolicizem rimskega papeža.

Mara, hči despota Gjurgja, je iz političnih vzrokov postala žena sultana Murata. Despot je po bitki pri Varni in na Kosovu zavzel sultanov, in to tem rajši, ker je vsled osebnih nasprotij in izkulture bojazni sprt z Jankom Sibirjaninom. Mara je Murat visoko cenil; vzgojila mu je carjeviča Mehmeda, ki ji je otroški nežno vdan, politično pa že rano sanjari o Carigradu. Ko je Murat umrl, je despot poslal svojega velikaša iz Toplice Vitomira Gvozdenoviča, da se pokloni novemu sultanu; ob tej poklonitvi je novi sultan tudi dovolil, da se vdova Mara vrne v Srbijo ter ji prepustil osemleto monastira (samostana) sv. Bogorodice pri Beli cerkvi v Toplici zapadno od Niša in mesta Leskoveca. Gvozdenovič je v turški rezideniji Odrinu imel več znanecv, med njimi Ibrahim beja, ki ga je nekako celo tajno posetil; bil je ta topliški velikaš za oportunistično politiko neizogibnosti turškega gospodstva, političen turkofil, in to tem lažje, ker je bil vovski precej indiferenten. Njegov sin Kojadin je bil po čudi bolj sličen materi, zamišljen, nagnjen k samostanski askezi ter učenec veleizobraženega arhimandrita v monastiru sv. Nikole pri Beli cerkvi, Kalistrata; prijateljval je z Dragošem Pletikosičem, veselo podjetnim sinom malega plemiča Pletikosiča, takisto učencom Kalistrata. Čim bolj je prevladovalo uverjenje, da je turško carstvo neizogibno, tem bolj se je v srbski državi širilo brezpravje vlastelinsko; dočim Kojadina skrbi, kdo bo naslednik vrednemu Kalistratu, ko ta umre, hoče Dragoš postati — sredi zemeljske brezpravnosti — "pravica boja" na tem svetu ter čuvati pravdo z mečem v roki, ker je ne brani zakonita oblast. Med-

tem je prišel čas, ko je morala srbska armada na pomoč Turkom pred Carigrad. Stari Gvozdenovič je takrat nenadno izginil. Za pašluk v Kruševcu je bil pripravljeno s poturčitvi ter je Turkom kratkoma svetoval, naj bi se naslanjali na srbsko plemstvo, ki ga morejo s privilegijami pridobiti zase, ne na narod. Medtem je Carigrad (1453) padel in sultan Mehmed je mislil na daljnja podjetja, zlasti na Ogrsko; v to svrhu je zahteval, naj mu despot Gjurgaj popolnoma odstopi vso južno Srbijo in mu za armado odpre pot do Donave. Ta zahteva je osokolila tudi despota, da se je odločil na odpor ter mobiliziral vojsko proti Turkom. Sultanova armada pa je zmagovito prodirala preko Pirotu; Gvozdenovič, ki se je bil povsem poturčil, je Turkom sam izročil svojo Taplico (kot Mustafa paša), češ, da hoče deželo očuvati puščino. Končno pa takrat sreča sultanu ni bila mila; zakaj despot je del njegove armade porazil pri Smederevu, Sibirjanina Janko pri Kruševcu, a tudi na jugu se Turkom na nekaterih mestih ni godilo dobro. Pa prevrtljivi in nezanesljivi Janko se je kmalu zopet umaknil na Ogrsko ter s tem razbil vse nade v nadaljnje uspehe. Spričo tega je Kojadin mislil, da bo odslej mogoče služiti domu le v cerkvi, ter se je pokaludjeril. Despot se je zaman vdeleževal krščanskega sabora v Gjurju, kjer so medsebojno razmirice in protivnosti pravoslavju onemogloče vsak skupni in jaki nastop proti Turkom. Ko je tako vse padalo, je sklenil Dragoš postati "despot v gori in na potu za podle ljudi, za odpadnike, za varalce, za nasilnike" vršitelj sodbe božje in narodne. Mehmed je pač zavzel vso južno Srbijo, a od Belgrade sta ga odhala Janko Sibirjanin in Kapistran; zal, da zmagal zopet ni bila izrabljena. Leta 1456. je despot Gjurgaj umrl; zadespotoval je njegov sin Lazar. Ker niti v despotovi rodbini ni bilo enotnega naziranja o nadaljnji smeri srbske politike, je carica Mara sklenila, da se vrne k svojemu posniku Mehmedu. Kaludjer (menih) Kojadin, ki je postal naslednik Kalistratov, jo poprosi, naj si izpostuje pri sultanu zemljo ob cesti na Sveto goro, zapadno od Serreza, da bo to zavetišče svetogorskim in jeruzalemskim romarjem. Par let pozneje Srbije ni bilo več kot države. V Smederevu ni sedel srbski despot, nego turški namestnik.

Zanimalo bi nas vedeti, ali sta arhimandrit Kalistrat in velikaš Gvozdenovič zgodovinski osebi ljubljani prizori, ki zavzemajo sredi povesti preveč prostora, so dakako izmišljeni.

Pa dejanje v svojih podrobnostih ni v povesti glavna stvar. Važnejše je slikanje onodobnih kulturnih prilik.

Verstvo. Sultan pusti Mati popolno svobodo krščanske vere. Prestolonaslednik Mehmed ji izrecno zatrjuje, da vse, kar so Srbi bati potovati, ako si hotel več žetrpreti, ni radi vere, ampak da ti.

je to politika, ki veleva, da mora srbski despot s turškim sultanom živeti v slogi in pokornosti. Državna oblast mora biti ena, vse-mogočna, nenadkršljiva; sele pod krilom take državne oblasti more biti vera svobodna. Niti menih ne morejo tajiti, da se Turki žele skazati strpljive; "krivo jim je pa, da čisto zvonimo, da čisto služimo obrede, nepovoljni so jim krščanski prazniki in zbori". "Vernost hočem svojemu barjaku", je rekel sultan, "a v vero se ne mešam. Naj veruje, kar je komu drago v mojem carstvu. Jaz hočem veliko carstvo, a veliko carstvo ne more biti ene vere."

Za arhimandrita je bila pravoslavna vera in srbski narod isto. Bal se je zveze z Ogrsko, ker bi z njo prišla katoliška prevlast in papeška propaganda; katoliki so mu spletkarji, ki vsako pogodbo s Srbijo presojajo, kakor da so se jim Srbi pokorili in se odrekli svoji veri. Ko narodu ni mogoče več očuvati države, se mu mora ohraniti vera; v monastirih treba vedno zanesljivih ljudi; ko opu- ste monastiri, ko umolknejo cerkve in svečeniki — so Srbi propali.

Blagoslovljen je arhimandrit tudi Dragoša, ki se bori za pravdo z mečem, a bolj Kojadina, ki se je pokaludjeril (postaj je menih), "da ne propade vera in knjiga, da se obliži narodno ime brez prekida, da se preko narodne slave ne prostre gosta tema neznanja, da ne obmolkejo v mraku pozabljivosti carji in kralji, junaki in svetitelji narodni".

Despot je v državi videl glavno oporo verstva, češ, kadar se izgubi država, pojde z njo tudi narodna zavest in vera.

Velika in nedvomna je bila vera v Boga in v zvezo med Bogom in pravico ter istino. Zato so se v težkih in zapletenih situacijah ljudje zatekali k "sodbi božji"; na semanji dan se je pred cerkvi: jid solilo z vodo in z ognjem.

Ipak so vlastelini čisto prehajali na islam, da si s tem zasigurajo politične pravice in privilegije. Bilo je med njimi tudi verski indiferentnih ali praznovernih, ki so si dali vedeževati po vračaricah.

Isobrazba. Malone vsi izobraženi ljudje so bili ali menih ali drugi svečeniki. Po posebni široki in globoki izobrazbi srea in duha se je odlikoval arhimandrit samostana sv. Nikole, Kalistrat, mož učenosti, narodne cerkve in ljudomilnega demokratizma. Vzgojen v monastiru Studenci, je čital vse, kar je našel v samostanski knjižnici ali dobil od popotnih menihov. Na Sveti gori (Athos) se je dobro naučil grški in se načital knjig, ki jih v Srbiji ni bilo; enako je bil v študijske svrhe dalj časa v Srbiji, pri Prizrenu, v Gračnici, v Dečanah, v Banjski, v Žiči, v Manastirju. (Poizkušal se je tudi v slikarstvu in v lesorezu.)

Ker so se knjige takrat le prepisovale, je vsakega spisa bilo le malo eksemplarjev ter je bilo tre-rečno zatrjuje, da vse, kar so Srbi bati potovati, ako si hotel več žetrpreti, ni radi vere, ampak da ti.

Čitali so se slovanski in grški spisi. Kalistrat je svojima mladima prijateljema grški tekst priče o Aleksandru sproti prevajal, seveda v živi srbski jezik, a pri tem opozoril, da je v knjigah zato stari slovenski jezik, ker se hoče čuvati sveta tradicija slovanskih apostolov Cirila in Metoda.

Bodoci sultan Mehmed čita "Življenje carja Aleksandra Macedoneca" ter se pri tem vpraša ali ne bi mogel tudi on storiti, kar je storil Aleksander. Čitali pa so to pričo tudi Srbi. Prav privilegalo se je, da so glavni protivniki Aleksandrovi bili Peržani: tako so Bizantinci imenovali Turke. Menih je poleg nabožnih rad čital zgodovinske spise, a plemenit mladenič pripovedke, zlasti apokrifne.

Kakor je na eni strani guslar Miloško bil s svojimi pesmimi takorekoc učitelj zgodovine, je tudi s svoje strani rad zahajal med knjižne načitane ljudi, da čuje in dobi za svoje pesmi nove motive.

Gvozdenovič slavi "slavo" živnega patrona sv. Tome. Na vzvišenem mestu sedita guslarja — eden je Miloško; ta poje o carju Dušanu, drugi pa o kralju Dečanskem in o boju s Turki; gostje poslušajo z melanholično pozornostjo.

Kako so nastale "basni" o Vukovem izdajstvu na Kosovu? Po žalostnem koncu carja Lazarja je nastala dimastična borba med hišo carja Lazarja in hišo Vuka Brankovića, a ena in druga rodbina je mislila na turško pomoč proti drugi. Ni čuda, da je potem Vuk guslarjem postal izdajca.

Materijalna kultura. V Drinopolje pridejo dubrovniški trgovci, ki imajo tam trajna podjetja. Cele karavane po 300 konj gredo čez Niš tja. Vodil je karavane kapitan, Dubrovčan, zaprisežen od dubrovniške vlade; vozniški so bili n. pr. pastirji monastira ob Morači, oboženi s strelami, mečem in ščitom ter s sohami. Včasih so karavane prestale cela kre-seva s čuvarji šum itd. V Vuči-trnu in Prokuplju je Dubrovnik imel svoje trgovske kolonije.

Drugi trgovci zopet potujejo iz Skoplja nekam preko Bele cerkve, morda v Prizren. V Nišu je bilo videti trgovce iz Ogrske. Občna politična neizvestnost pa je rodila v dušah nemir, ki je škodil razvoju trgovskih poslov.

Rudoški so bili v Trepči in v Novem brdu; tu-le je bila kovnica denarja.

Trgovci so bili večinoma svobodni so se za lov rabili tudi kragulji. Vrš se veliki lovi.

Z gostbami so se na dirkališčih družile viteške igre: nadstreljevanje "jabolka", igre na konju (izpuščajoč kalpake in jih loveč, ne da bi padli na tla), dirke peške, metanje kamenov z ram itd. Odmore je polnil guslar; iz njegovih pesmi se je viteška mladež učila narodne zgodovine.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

Med se za lov rabili tudi kragulji. Vrš se veliki lovi.

Z gostbami so se na dirkališčih družile viteške igre: nadstreljevanje "jabolka", igre na konju (izpuščajoč kalpake in jih loveč, ne da bi padli na tla), dirke peške, metanje kamenov z ram itd. Odmore je polnil guslar; iz njegovih pesmi se je viteška mladež učila narodne zgodovine.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

Zdravje moč in krepost.

MOZEM IN ZENAM

Zdravje moč in krepost.

MOZEM IN ZENAM

Zdravje moč in krepost.

MOZEM IN ZENAM

Zdravje moč in krepost.

MOZEM IN ZENAM

Zdravje moč in krepost.

MOZEM IN ZENAM

Zdravje moč in krepost.

MOZEM IN ZENAM

Zdravje moč in krepost.

MOZEM IN ZENAM

Zdravje moč in krepost.

MOZEM IN ZENAM

Zdravje moč in krepost.

MOZEM IN ZENAM

ZASTONJ

Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju.

ALI TRPITE

Na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno ziganje, nečist jezik, smrdeta sapo, izguba spanja, slabe banje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, gramežljivost in izgibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in težko; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do zdravja, moči in veselosti, da so zopet močje. Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, kateri bi morali znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se namravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše težkoče obvladale. Čitajte to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite se z njo.

Poslajte ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., 5 1650 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštne prosto.

Ime

Stev. in ulica ali Box No.

Mesto Država

Vneto so vlastinstva gojila sadjereje, istotako samostani; v ljudje ali tujei (Grki in Cineari) ali vlastelinski ljudje iz okolič, ki so se odkupili. Sela so bila večinoma jako bedna, tu pa tam so bile hiše postavljene iz brun na debelih temeljcah, ki so se z volji ali bivoh na ravnih krajih moge na valjarjih dalje povleči. Kadar se je kurilo, se je vsa hiša dimala, kakor se kade visoka brda od megle po toplem dežju. Lastnik zemlje ni bil seljak skoro nikjer; njegov gospodar: vlastelin pa ni poznal meje svoji samovoljnosti. Zoper razne zločine je imel za zakonik Dušana ostre določbe. Kot vlastelinski naseljeniki so kmetje večinoma obdelovali zemljo, a mnogi so bili uljarji (čebelarji), ribarji, psarji (za gojenje lovskih psov) in sokolarji (poleg sokolov

Med je takrat nadomeščal sladkor, ki je bil zelo drag in redek, pa tudi slajši nego dandanes; zato v narodni pesmi: "Slajši je sladkor od meda." Čebelo so se trnu in Prokuplju je Dubrovnik imel svoje trgovske kolonije.

Drugi trgovci zopet potujejo iz Skoplja nekam preko Bele cerkve, morda v Prizren. V Nišu je bilo videti trgovce iz Ogrske. Občna politična neizvestnost pa je rodila v dušah nemir, ki je škodil razvoju trgovskih poslov.

Rudoški so bili v Trepči in v Novem brdu; tu-le je bila kovnica denarja.

Trgovci so bili večinoma svobodni so se za lov rabili tudi kragulji. Vrš se veliki lovi.

Z gostbami so se na dirkališčih družile viteške igre: nadstreljevanje "jabolka", igre na konju (izpuščajoč kalpake in jih loveč, ne da bi padli na tla), dirke peške, metanje kamenov z ram itd. Odmore je polnil guslar; iz njegovih pesmi se je viteška mladež učila narodne zgodovine.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

V najemniški srbski vojski je bilo Nemcev, Madžarov in Vlahov (Rumuncev) ter Italjanov in Srbov. Dočim je Evropa imela še vlastelinsko vojsko, so imeli Turki državno vojsko pod enim komandom. V Kruševcu so Turki iz zvonov lili topove. Leta 1455. je Srbija previkrat slišala grmeti topove, a ti so bili — turški.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., 5 1650 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštne prosto.

Ime

Stev. in ulica ali Box No.

Mesto Država

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1918.

Rasen koledarskega dela ima še sledečo vsebino:

- Pesem.
- Važen zgodovinski dokument.
- Popolen pregled svetovne vojne.
- Pranik v Petelinji vasi.
- Prag.
- Problem Alzacije-Lotarinške.
- Ukradeno pismo.
- Red.
- Veliki dobitek.
- Razno o otrocih.
- Doživljaj francoskega žurnalista.
- Venizelos.
- O postanku koledarja.
- Nemški napadi s plinom.
- Živali in aeroplani.
- Ruska revolucija.
- Program ruske socialistične stranke.
- Aforizmi.
- Normalni potek ruske revolucije.
- Rusija.
- Nemški cilji in Rusija.
- Padec rodbine Romanovcev.
- Prednost brzjava.
- Pesem jetnikov.
- Kozaki in njih vojska.
- Litvinski kmetje.
- Nevidna poslanica.
- Buchara.
- Čudne pogrebne določbe.
- Album.
- Krščanska svatba pri Kafrih.
- Večni koledar.
- Petelinji boji.
- Nekaj za gospodinje.
- Šala.
- Oglasi.

Koledar krasi nad trideset slik, izmed katerih jih je skoraj polovica s soške fronte.

Stane 35 centov.

Naroča se pri:

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK CITY, N. Y.

KRASNA PONUDBA.

Doctor Sloan slavni specialist X-žarkov nudi svojo službo vsem bolnikom in s tem da priliko vsem onim, ki so bili neuspešno zdravljeni od drugih zdravnikov in potrošili velike svote denarja ne da bi dosegli kake uspehe.

Ne plačajte za ne-uspešno zdravljenje.

Moj urad ima vse moderne priprave za popolno preiskavo in zdravljenje vseh dolgotrajnih boleznih. Moj namen in en sam obisk vas bo prepričal. Ne čakajte svojega zdravnika, da vas pusti in pošlje k meni, pridite sami, je ozdraviti vsakega bolnika.

POSEBNO NAZVANILLO.

Jaz hočem vaše zupanje, jaz hočem, da se z Vami pomenim o vseh težjavah v vašem lastnem jeziku. Zaponnite, da jas nisem navaden zdravnik, ampak specialist z več let skušnje v zdravljenju boleznih kot je Vaša, take, ki so drugi opustili, čimdalje ste bili bolni in čimbolj komplicirana je Vaša bolezen, tembolje volim, ker jaz želim storiti, kar so drugi poskušili, pa niso mogli storiti. Jaz nečem niti ceniti vašega težko zasluženega denarja, dokler vam ne pokažem kaj smam narediti. Ni vam potrebno izgubiti delavni čas in zdravljenje je prijetno brez vsakih bolečin; torej različno od vseh drugih. Jaz imam čudovite stroje za zdravljenje vsakovrstnih boleznih in čudili se bosta. Ako me obiščete, Vas bom osebno zdravil z namenom, da vas odravim v najkrajšem času. Moja popolna preiskava z rahljenjem X-žarkov bo pokazala pravo bolezen če so drugi le mislili, pridite k meni in dokazal bom. Ne odlašajte, ampak pridite takoj, ker nasadnje boste le prišli, saka ne staja!

Vahim za preiskavo in navrete zastonj.

Govori se **PROF. DOCTOR SLOAN** Nazvanil

vaš jezik. **SPECIALIST** Kaufmann House, prodajalnik **406 SIXTH AVENUE** PITTSBURGH, PA.

Uradne ure: dnevno od 9. jutraj do 8. večer. Ob nedeljah od 9.30 urno do 1. popoldne.

Jan Marija Plojhar.

Češki spisatelj Julij Zeyer.

(Nadaljevanje.)

Dva meseca je preživel nato v Urbino sladko, tiho idilo. Ni bilo strasti in burje v tej ljubezni, tih in sanjavi je bila kakor pogled z oken puste, pri okopih stoji ječe hiše, v kateri je sedaj stanoval z ono deklico. — Ah, visoko, skoraj v oblake postavljeno stoji to orlovo gnezdo Urbino, a okrog se valovi in kipi celo morje gor modrih kakor nebo nad njimi, veter piha po krajini prosto liki svobodni dih božji, veliki spomini plavajo po jasnem ter solnčnem vzduhu in kakor pošasti straš grozopelne povesti in pravljice v teh velikih polpraznih hišah. . . .

Brez burje in mirno je končala ta idila. Ločila sta se v prijateljski, Ker ni bilo v njiu ljubezni strasti, tudi pri ločitvi ni bilo trpkosti.

Ko je prišel nazaj v Firence je Gemma ljubila že drugega, in on se je spominjal bolj onih modrih gor ter na njih se belečega orlovega gnezda nego Gemme, ki jo je smatral sedaj za zgolj prijateljico in tiho stafajo k oni scenariji. Toda ta ljubezen ga je vsaj poslodila na zemljo. Mislil je zopet bolj o življenju nego o smrti. Nada mu je klila nekoliko močnejše v srečo ker zdelo se mu je, da je krepkejši in zdravjši. Zima ga je pogladila naposled v Rim.

In sedaj je sedel tukaj pred odprtim oknom, in brzi, divji naval ljubezni do življenja je pretrese, vse njegovo bitje. Ni še štel sedemindvajset let.

Ko so njegove solze nehate teči, si je rekel: "Se imam dosti moči in vse se lahko konča dobro. Morda ozdravim in najdem cilj življenja. Ah pesnik sem in to tudi dokazem svetu."

Vstal je. Izmlil je sledove solz s svežo vodo. Ko bi jih kdo zapazil! Zardel je sramu. Ni vedel, kakaj se je zopet spomnil Katarine. —

"Krasnejša je nego Gemma", si je mislil, "oh, kakšna razlika! Gemma! Smešno je delati takšne primere. Gemma, dobra Gemma je bila bolj stvar nego oseba, morda evet, Katarina ima značaj in ima dušo. Odkod to vem?"

In malce se je začudil. "To človek sluti in ugane", se je opravičil pred seboj.

V tem je potrgal nekdo na vrata. Bil je Gigi.

"Kako se vam godi?" je vprašal, vstopivši. "Prestrašili ste me to noč."

"Povsem dobro se počutim, hvala", je odgovoril. "Na izprehod pojdem — pozneje."

"Spremim vas, ako pojedete v smeri, kamor sem jaz namenjen", je rekel Gigi. "Kam hočete?"

"V palačo Barberini, ako je danes pristopna."

Mislil je Beatrice Ceni, ki je bila Katarini podobna.

"Upam, da bo", je odvrnil Gigi, "toda pri tem krasnem vremenu bi se morali peljati v odkritem vozu kam za mesto, ako ste pretruden za hojo."

"To storim", je odgovoril Jan Marija, "in poputranjem se popeljem do San Catalda, ako mi naznačite smer, kjer leži to mesto. Pogledam ono stanovanje —"

"A to ni mesto, ampak na samem ležeče posestvo", je odvrnil Gigi. "A vi mislite o tem resno? Tam vam bo strašno dolgočasno. Cesto si lahko zapomnite. Peljete

se skozi vrata del Popolo notri do Ponte Molle naravnost, dalje pa po cesti, ki drži do La Storta. San Cataldo leži nekaj v stran od ceste, s katere zagledate hišo in vrsto starih hrastov ter ostanke srednjeveškega stolpa. Sicer se pa dozve vaš voznik, če ne pozna San Catalda, v Ponte Molle vseh podrobnosti."

V tem pogovoru sta šla skupaj na ulico.

Na trgu Monte Citorio sta se poslovila; doktor Luigi Galli se je spomnil, da si je neki poslanec želel izpregovoriti z njim besedo; hitel je torej v parlamentno palačo, kjer ga je menil najti.

III.

Dom na posestvu San Cataldo se ni ponašal s stavno umetnostjo, bil je suhoparen, dvonadstropen, z visoko vrtno teraso in brez posebnosti, brez značilne oblike. Stal je na višavi, pred njim je šumela vrsta starih hrastov, ki so se stresavali v svojih ovenelih vršičkih. Blizu je bil vinograd, malo dalje nekaj nizkih gospodarskih poslopj; za njim se je vrstila množina prastarih, mogočnih dreves, oljk, božjega dreveca, hrastov, fig in cipres, in na koncu tega podvijanega vrta je razpadal, z zobjčastim nadzidkom opremljen, srednjeveški stolp iz opeke, ki je, razjeden po mahovini, razsypal drobce se omet daleč krog sebe po travi. — Šroginkrog se je valovila kampaža, pusta, melanholska, vendar pa velikolepa in očarljiva, polna solnce in sene, tu modrasta, tam žoltozelena, povsod posuta z ostanke rimskih stavb in srednjeveških poslopj; sabinske in albanske ametistne gore, z glavami, pokritimi s snegom, so jo na eni strani oklepale v širokem krogu, na drugi je bila v smeri k morju videti brezkrožna. S terase je bil v d'javni viden Rim.

Bela cesta se je v ovinkih vila po valoviti poljani in se na nekem kraju obrnila ter približala domu: držala je od vrat večnega mesta do Viterba, dotikajoč se oblasti starih Vej, te tragične slave propadle Etrurije. Do tega znamenitega kraja ni bilo daleč od Katarininega zavčaja. — Znotraj doma ni kraljevala bleščoba. Rodbina Soranesi ni bila bogata, gospa Giovannina je govorila zgolj resnico.

Neznano posestvo je bilo oddano nekemu najemniku, ki je imel v najemu tudi nekaj velikih sosednjih posestev; ta ni plačeval mnogo. Suntarella je s pomočjo od slučaja do slučaja najetih delavcev obdelovala vinograd in vrt za zelenjavo.

Časi so bili slabi, kakor je to žila, in vsaka lira je bila dobrodošla. Sreča, da je kontesa zahtevala tako malo, kakor je starka pravila botram. Samo ko bi ne kupovala teh večnih knjig! To je bil edini trošek, ki z njim ni soglašala Suntarella.

"Sicer pa, ubožica!" je vzdihovala, "kaj bi počela ves dan brez njih v tej samotiji?"

In zopet si jih je bila pripeljala večeraj celo skladanico iz Rima. "Kdaj hočeš, dete, vse to prečitati?" je vprašala Suntarella, ki ji je pomagala urediti stvari, ki sta jih tedaj skupno odvijali. V časih ginjenosti jo je tikala in pa kadar jo je premagala njeno materinsko čuvstvo.

Nahajali sta se tedaj v sobi, ki so jo rabili nekdanj za salon, ko so

bili boljji časi, kakor je vzdihovala Suntarella. Pozneje je tu prebivala grofica Soranesi in sedaj Katarina, ki si je poleg te sobe pridrila spalnico.

Če je prišel kdo v poset, ga je sprejela tukaj, ker ta soba je veljala za najlepšo v vsem domu. V njej je stala majhna knjižnica, star klavir, harfa, bogato izrezljana in pozlačena, na kateri je gospa Soranesi rada igrala.

Na okrajku visokega ognjišča, kjer sedaj skoraj nikdar ni gorel ogenj, je stala krasna renesančna kristalna posoda na zlati, fino emajlovani nogi; na steni je visela slika Madone, ki jo je slikal morda Rondinelli, in podoba iz rodbine Soranesi, mož srednjih let v opravi Cezarja Borgie, ki ga je slikal Rafael. Ti trije predmeti in še prosto stoječa omara iz ebenu, kamor je bila vložena slovnina ter semintam zlato, so bili najbolj bleščeci rodbinski zakladi. Ta omara pa ni še dolgo stala tukaj, ni bila last prednikov, ker šele pred tremi leti jo je bila posedovala gospica de Soranesi po bližnjem sorodniku svojega očeta, po monsignoru Geronimu Astucciiju. Umrl je naglo na mrtnodum. Gospa de Soranesi je nekdanj upala, da podeduje njena hči po njem večje premoženje, ker ji je bil vedno, že v dobi njenega detinjstva, zelo naklonjen. Materina nada se ni izpolnila. Oddaljenejši sorodnik je postal po davni oporoki dedič in je poslal ono omario prostovoljno do San Catalda; v oporoki sami o tem daru ni bilo besede. Rajnik pa mu je bil baje večkrat pravil, kako je mala Katarina, kadarkoli je k njemu prišla v posehte, vselej tako neomejeno in navno občudovala one iz svetopisemskih zgodb vzete podobice, ki so bile vložene v slonovino in zlato, tako da ji je pol v šali, pol zaresno obetal oni komad pohištva.

Dedič je radovoljno izpolnil monsignorovo bljubo. Omara je stala med oknom in Katarina je prav danes kakor vselej sama brisala z nje prah. Suntarella je pobirala po mizi razmetane papirje, v katerih so bile zaobaljene kupljene stvari.

"Nadejam se, da se pripelje oni gospod danes gotovo", je rekla. "Kolikoli naj zahtevam?"

"O čem to govoriš?" je vprašala deklica.

"No, o tem stanovanju. O čem pa govoriš?" je viknila starka.

(Dalje prihodnjič.)

Kdo je izumil šrapnel?

Če bi bilo kdaj treba postaviti spomenik za mesarjenje in uničevanje, bi moral stati ta spomenik v Bradford-on-Avon v Angliji, kajti tam se je rodil leta 1761 Henry Shrapnel, to je mož, kateremu se mora zahvaliti moderno vojskovanje svojo največjo strahoto. Danes uničujejo izstrelki, napolnjeni z močnimi eksplozivnimi snovmi, cela mesta ter koplejke velikanske jame, ki tvorijo največje ovire vsaki prodirajoči armadi. Strojne puške pomagajo navadnim puškam na kratke razdalje, a na večje razdalje, kamor ne seže ogenj strojnih in navadnih pušk je najbolj nevaren in najbolj uspešni prijatelj smrti vojakov na prostem šrapnel, katerega je izumil mlad angleški častnik.

Šrapnel je bil star osemnajst let, ko je vstopil v angleško armado ter je takoj v pričetku svoje kariere pričel z eksperimenti, kako bi se dalo uporabiti votlo kroglo. Pet let pozne je predložil svoj prvi načrt in osnutek, ki je obstajal iz železnega izstrelka, napolnjenega z majhnimi kroglicami in smodnikom ter z užigalnico, pri-trjeno na kroglo.

Kroglice iz tega izstrelka so letele na vse strani, kar je predstavljalo veliko napako iznajdbe. Pozneje pa se je to napako odstranilo s tem, da se je stavilo v notranjost izstrelka jekleno diafragma, s katero se je ločilo izstrelak od naboja. Trenutek eksplozije pa je bil določen od večje ali manjše dolžine užigalnice.

Kapitan Shrapnel se je nahajal s knezom iz Yorka v Flandriji in kmalu po leganju Dankirka je dal na svetlo svoje nove izpolnitve pri šrapnelu. Bilo pa je šele leta 1803, ko se je dejanski uvedlo šrapnel.

Nagrada za iznajditelja je ob-

stajada iz precejšnje letne pensije, katero je dobival poleg svoje plače kot častnik.

Leta 1837, pet let pred njegovo smrtjo, pa je bil imenovan podpolkovnikom.

Nova industrija.
D. Harpold in W. R. Smith iz Chivage sta pričela nove vrste industrijo v Todd county, Minn. namreč lov na žabe. V 30 dneh sta prodala 28,000 ducatov žabjih krakov. V bližini Maple Lake sta izkopal pol milije dolg jarek, katerega ne morejo žabe preskočiti, ko se vračajo v jezero. Ducat žabjih krakov sta prodajala po 12 centov; največ sta jih poslala v Chicago in New York.

Povišanje plač v državni tiskarni.
Državna tiskarna v Sacramentu, Cal., je zvišala plače brez stavke. Od 1. novembra dobivajo tiskarji za osemurno delo \$5, operatorji \$5.75 do \$6.25; delavci na strojih \$5 in knjigovezi \$5 na dan. Razven tega dobi vsak službenec na leto 15 dni dopusta, za kateri čas se mu prav nič ne odtegne od plače.

ČUDNA NOVICA!

Te oglašene ure kažejo ure in minute kot običajne; 2) kažejo imena dni v tednu; 3) pokažejo ime meseca; 4) spreminjajo se vsake 24 ure; 5) jako lepo okrašene; 6) so po 15 kamnov; 7) so jamecne po 25 let. Kdor kupi tako uro bo imel spomin za dolgo let. Le pri nas jih imamo. Pri naročilu ne pošiljate denarja, plačate žele potem, ko jo dobite. Cena uri z veri žico

je le \$6.25
Krasen nož z najboljšega jekla vreden \$2.50, dobi se ga pri nas za \$1.00 ako kupite uro. Ura in nož skupaj \$7.25. Skupaj z uro pošljemo pisano jamčevino. Prebivalci v okolici New Yorka zamorejo videti te ure in vsakemu se odajajo.

V Canado pošiljamo le ako naprej plačano. Samo za kratek čas bomo tako ceno prodajali, zato takoj naročite na naslovu:

UNION WATCH CO.,
Dept. 35,
116 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik Neizplačenih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZOENIKI:
JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POBOTOENIKI:
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PLEHDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse priobseba pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo odzivali.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Zenske obleke in zakonodaja.

Iz Nemčije in Francije prihajajo poročila, da se hoče zakonodaja pečati z — ženskimi oblekami.

Odkar se je pričela vojna, smo vedno čuli poročila iz nemških dežel, da hočejo izpodriniti francosko modo. — Kljub vsemu prizadevanju in patriotizmu pa se nemške žene niso hotele odpovedati pariški modi ter pravici, da se oblačijo po svojem lastnem okusu.

Vse kaže, da ima nova zakonodaja popolnoma ekonomski značaj in da se hoče omejiti porabo materijala v oblačilne svrhe.

Skozi vsa stoletja so se pečali zakonodajci s predmetom ženskih oblek, dasiravno jim je prineslo njih prizadevanje kaj malo dobičkov. Ob številnih prilikah, kot v sedanjem času, so stali za celim gibanjem ekonomski razlogi. V drugih slučajih pa se je tikalo celo gibanje edino-le vprašanja morale.

To je bilo dejanski resnično tako glede narodov starega veka kot glede modernih narodov.

V Sparti, eni izmed grških držav, je bil sprejet zakon glasom katerega ni smela nobena ženska nositi na sebi več kot pol unče zlata ali pa obleko, ki bi imela več kot eno barvo.

Slične postave so uveljavili tudi v drugih delih Grške in pozneje v rimskem cesarstvu.

Tekom Srednjega veka so splošno prišle v veljavo postave glede ženskih oblek. Tako naprimer navajajo neko francosko postavo, s katero se prepoveduje ženskam nositi modro, škrlatno ali sivo barvo, kajti te barve so bile rezervirane za plemstvo možkega spola.

Tudi so obstajale postave, glasom katerih je smel nositi obleko gotove vrste le človek, ki je pripadal popolnoma določenemu razredu. Z drugimi besedami niso smeli revni oponašati boljše stojičeh.

Skozi stoletja so nosili klobuke le višji razredi in v številnih deželah, kot naprimer v Angliji, so smatrali za sramotno, če je nosil priprost človek — klobuk.

V Srednjem veku so se pečale oblasti tudi s problemom, na podlagi katerega so se skušali možki oblačiti tako, da so bili slični ženskam.

Treba je pripomniti, da so v onih časih igrale pri moških velikansko ulogo take stvari, katerim se današnji možki smeje, kot so naprimer trakovi, peresa in celo lasje.

V Ameriki so bile predvsem puritanske države, v katerih so z vso strogostjo nastopili proti lepoticanju možkih. Sprejeli so postave, s katerimi so natančno predpisali možko obleko ter prepovedali nošnje gotovih predmetov.

Naročite vselej Phonograph in plošče pri ugledni tvrdki.

Mi pošljemo vsa naročila takoj.
Victor Victrol — \$15.00 do \$300.00.
Victor 10 pal plošče na obeh straneh — 75c vsaka.

Mi imamo vse slovanške plošče. Pošljite po cenik (zastonj).

W. F. FREDERICK PIANO CO.
635-637 SMITHFIELD ST.
Department 1, PITTSBURGH, PA.

Zakaj čakati dalje?

Naši pogoji uredite so, da plačate za električni znak 3 pri 5 čevljev, žično steklo za \$1.25 na teden skozi leto. Posneli bomo vaš načrt.

Tu vam je prilika povečati promet in zboljšati trgovino. Telefoniруйте ali pa pišite po našega zastopnika.

The New York Edison Company
At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Branch Office Show Rooms for the Commission of the Public
434 Broadway 18 Irving Place 27 E 125th St
126 Duaneville St 124 W 22nd St 362 E 149th St
151 E 86th St

All Show Rooms open until midnight

Išče se slovenske majnarje.

OSEMURNO DELO, UNIJSKE MAJNE, DELA SE VSAK DAN.

Zelo lepe nove hiše, opremljene s električno in vodo. Dovoljeno je imeti kokoši in krave. V bližini lepe cerkve, šole in zabavni prostor.

V naših majnah v Carbon, Republic in West Virginiji nudimo čelo za plikom, strojem, entry in sekaneje. Delavce za zunan in znotraj, pokladalce tračnice. Naša kampa je v bližini Charleston, W. Va. Najboljše zveze z železnicami in poulično karo. Zelo dobro mesto za oženjene in samec.

Mi imamo DESET majn. Premoz je visok med ŠTIRI in SEDEM čevljev. Ciste majne, odprta luč, plačamo od tone. Noheneje plina in ne vode. Izvrstne delavske razmere. Poleg delavske plače damo še bonus gotovim večakom pri nakladanju.

Oni, ki žele dobro in stalno delo v kateri izmed naših deset majn, naj pridejo osebno ali pa naj pišejo po nadaljna pojasnila v svojem materinem jeziku našemu dobro znaneemu korespondentu:

Mr. MATE CVETLIČIČ, 500 Kans. Nat. Bank Bldg., Charleston, W. Va. ali na majno: So. Carbon, W. Va.

CARBON FUEL CO., So. Carbon, W. Va.

NE ZANEMARJAJTE SVOJIH ZOB.

Pravočasno jih dajte popraviti ako se hočete izogniti bolečin in stroškov. Idite k edinemu slovenskemu zobozdravniku v Pittsburghu in okolici, ki ima zelo moderno urad, naredi najboljše delo in za najnižjo ceno. On jamči za vsako delo. Izvleče zobe brez najmanjših bolečin.

On vam preišče zobe in napravi proračun brez stroškov. Urad je odprt vsakdan od 8.30 zjutraj do 9. ure zvečer. Ob nedeljah od 9. zjutraj do 5. ure popoldne.

The UNION DENTISTS
202 Smithfield Street, drugo nadstropje, Pittsburgh, Pa.
Pazite na naš naslov.

POSEBNA PONUDBA SAMO ZA ŠTIRI TEDNE, DVA DOLARJA NA TEDEN.

DR. ROSENTHAL, SPECIALIST,
622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, Specialist že čez 20 let. Ako imate kako bolezen iz kateregakoli vzroka, bolno krl, ste nervozni, bolan želodec, ledice, jetra, mehur, revmatizem, mazulje ali kakorkoli drugo bolezen, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.

Dr. Rosenthal zdravi s najboljšimi zdravili, ki jih dobi v Evropi, Indiji, Kitajski, Južne Amerike in vseh drugih krajeh sveta. On šeli zdravit le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.

Uradne ure tedenski od 9. zjutraj do 5. popoldne. Ob nedeljah od 10. zjutraj do 2. popoldne. Govoril se slovensko. Ne zdravi po pošti. Izrešite in obrzrite to objavo.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandoro, nastave, regala, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verižice, privošč-prstane itd., ne kupite prej nikdar, da tudi nas se ome vprašate. Uprava naše firme je ta, pa si boste pripravili dolarja.

Čudno vel' vzeti pošiljamo brezplačno. Pišite pač!

IVAN PAJK & CO.,
608 Chestnut St., CONEMAUGH, PA.

BLOVENSKO

podp. društvo

svete Barbare

KA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inserpcije dne 21. januarja 1902 v dravi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. B. TAUCHER, 674 Abney Ave., Rock Springs, Wyo. Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Bronghton, Pa. Tajnik: FRANK PAVLOVIČ, box 647 Forest City, Pa. Pomožni tajnik: AVUGST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa. Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Pomožni blagajnik in zaupnik: ANT. HOČEVAR, RFD. No. 2 box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nads. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa. 1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa. 2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POBOTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kans. 1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark. 2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, ostroma njih uradniki so naprosili poljati vse dopise direktno na glavne tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštne, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nenudoma namanijo uradu glav. tajnika, da vsesmore napako popravi.

Srebrna ruda.

KALIFORNIJSKA POVEST

Spisal: Bret Harte

14

(Nadaljevanje).

— Gospod Dobs, ali kaj ste že, potegnite odejo z mene. Dobs je stopil k postelji in hotel izpolniti povelje. — Ne, ne, ne! — je zakričal Wiles. — Ne, ne smete! — Vrzite ga iz sobe! — je zapovedal Josh Siblee. — Prorokoval mi je, da me bodo vrgli iz zbornice. — Da me bodo vrgli, še predno bo sezija končana. — Proklete, kaj takega pa še ne! Oba, Dobs in Wiles, sta stala kot okamenela. — Kaj čakate, tujec? Dobs ni odgovoril, ampak je pogledal proti vratom. Poslanec je videl, kam je obrnjen njegov pogled. — Ne, ne, ni treba zbežati. — Samo odejo odgrnite! — Hitro. Takoj, če ne, bo prepozno! Wiles in Dobs sta planila proti vratom in jih zaloputnila za seboj. Veselošpovtovani poslanec iz Fresno je bil sam v sobi. — Proklanjaj in se pridrušaj in ni vedel, kaj bi storil.

Enajsto poglavje.

KDO JE AGITIRAL ZA MAJNO?

Občespoštovani gospod poslanec Gashwiler ni seveda ničesar slutil o dogodku, katerega smo opisali v prejšnjem poglavju.

Ko je opravil svoje delo, je kupil pri evetličarju krasen šopek in se odpravil v stanovanje nekega inozemskega poslanika, ki je bil povsod zelo priljubljen.

Neprestano je prirejal večerje in zabave in vsled tega so ga vsi radi imeli.

Ko je dopel poslanec tja, je bila gospa Hopkinson sama doma. S primernim poklonom ji je izročil šopek, nakar je ona veselo vzkliknila:

— Oh, kako neizmerno ste me razveselili s svojim šopkom. — Toda to je le malenkostno plačilo za strah, katerega sem morala prestopiti pred eno uro.

— Kakšen strah? — je vprašal poslanec začuden. — Nikar se ne delajte nevrednega. — Ali poznate mojega moža? — Gospa, kako vendar pridete na to vprašanje? — Ali veste, kako zelo je ljubosumen? — Da, pravili so mi. — Toda jaz nisem imel prilike, da bi se prepričal o tem.

— Večraj ste mi poslali šopek po pošti, kaj ne? — Da, gospa. — Ali sem se kaj pregrešil s tem? — Ne, kaj bi se pregrešili, toda moj mož bi ga bil kmalo videl. Malo je manjkalo, pa bi ga ne mogla skriti.

— Samo da ste ga. To je glavna stvar. — Ali mi obljubite nekaj, gospod poslanec? — Kaj naj vam obljubim? — Da, ne boste nikdar več storili kaj takega. Poslanec je začel nekaj ugovarjati.

— Noben izgovor ne pomaga. — On je gotovo opazil, kako sem bila razburjena. — Vsa zardela sem bila; kar pri meni ni navada. — Odkdaj pa je tako ljubosumen? — Kako mislite? — Saj sem vendar večraj na svoje oči videl, ko vam je dal Simpson šopek. — Izročil vam ga je v njegovi navzočnosti.

— Da, ničesar ne rečem, tedaj je bil miren. — Toda, kaj se je potem zgodilo, ko sva bila sama s svojim možem, rajše molčim. — Tako? — Ali se vam morda čudno zdi? — Seveda se mi zdi čudno. — No, mož mora vendar skrbeti za svojo ženo in gledati, da mu ne ujide na straznega pot.

— Pa vseno. — Simpson je dal vendar vašemu možu kontrakt, potem katerega bo lahko spravil brez najmanjše težave 50.00 dolarjev v svoj žep.

Ta izjava je gospo Hopkinson zelo presenetila. — Dostojanstveno je pogledala poslanca in se zatem zvonko zasmejala. — Kaj se smeje, gospa? — Zakaj? — Jaz ne vem, če sem res tako smešna oseba. — Ne rečem da ste smešni, pač pa strašno pozabljivi. — Pozabili ste namreč, da me moj mož ljubi.

In takoj po teh besedah se je naselil v njen obraz izraz resne žalosti in globokega kesanja.

eno lahko koketui. — In koketui ste, gospa. — Ne laskem se vam, če pravim, da ste že marsikomu zmešali glavo.

— Toda — je odvrnila gospa — jaz sem obljubila svojemu možu, da bom opustila vse koketarije. Edinole na ta način se mi bo posrečilo, izvedeti vse, kaj govore ljudje o meni.

Ko sta se še tako nekaj časa pogovarjala, je potrkal služabnik na vrata ter javil:

— Gospod Wiles. Poslanec Gashwiler se je silno prestrašil, dočim je ostala gospa mirna. — Nekoliko je odmaknila svoj stol od njegovega ter rekla s popolnoma mirnim glasom:

— Ali poznate gospoda Wilesa? — Ne. — To se pravi, parkrat sem bil že žnjim v trgovski zvezi. Zatem je vstal.

— Ali nečete ostati tukaj? — Prosim vas, le ostanite. — Ne, hvala, zdaj ne. — Baljše je, da grem, že vsaj radi ljudi, ki takoolitako preveč govore. — In še nekaj vaš bom pr...

— Kaj pa, gospod? — Le govorite. — Prosim vas, temu Wilesu, ali kako se mu že pravi, ni treba povedati, da sem bil jaz tukaj.

Zatem se je dami nerodno priklonil in odšel. Gospod Wiles je brez vsakega uvoda začel pogovor:

— Gashwiler — je rekel — pozna neko žensko, o kateri misli, da bo brez vsakih težav spravila ono Španko s pota. — Ta ženska je baje, ima pismene dokaze in mahoma lahko osvoji vsakega možkega. — Povejte mi, kdo je ta ženska?

— Zakaj pa? — se je zasmejala ženska. — Ker temu Gashwileru prav posebno ne zaupam. — Ženska, ki ima le deloma lep obraz in učejo razuma, lahko napravi z njim vse kar hoče.

— Vzemimo, da mora imeti dve unči razuma, gospod Wiles, kajti gospod Gashwiler ni neumen človek. — Mogoče, toda pustiva to. — Jaz sem samo prepričan, da je ona ženska bolj pametna kot je on.

— Da, to se tudi meni zdi — je odvrnila gospa Hopkinson in ga zmagoslavno pogledala. — Ah, torej je poznate? — Ne tako natančno kot njega. — Moja odkrita želja je pa, spoznati jo popolnoma.

— Vi se smejete? — Zakaj vendar? — Stvar je resna. — Torej, kdo je ona ženska? — Ona se mu je v šali priklonila rekoč:

— Jaz sem.

(Dalje prihodnjič).

JAVNA ZAHVALA.

Cenjeni G. J. Wahčić, 6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Dolžnost je moja, da se vam javno zahvalim za Vašo čudodelno "Alpentinkuro". Imela sem kratke lase in so mi tudi izpadali. Poskusila sem več drugih stvari, pa vse brez uspeha; nisem mogla ustaviti izpadanja las, dokler nisem poskusila Vašo čudodelno zdravilo. Takoj ko sem počela rabiti "Alpentinkuro", so mi prenehali lasi izpadati, in hitrim uspehom so mi začeli rasti gosti in krasni lasje, tako, da imam danes en jard in 16 palev dolge lase. Pošljem Vam dve sliki, kateri blagovolite vsakemu pokazati in če hočete tudi v novine dati, da se lahko vsakdo prepriča, da je Vaša "ALPENTINKURA" v resnici najuspešnejša na svetu, za katero se Vam še enkrat srčno zahvalim in ostanem vedno hvaležna z vsem spoštovanjem Mrs. MARY STELCER,

751 E. 70. St., Cleveland, O.

PROŠNJA IN POJASNILO.

Rojake širom Amerike, posebno pa one v Milwaukee, Wis., prosimo, da nam natančno pojasnijo vse, kar jim je znano o rojaku Franku Još, doma iz vasi Križ, Gornji Grad, Štajersko. On se namreč zdaj v umobolnici v Binghamton, N. Y. Mi nu hočemo pomagati, kolikor bo v naši moči. Zato prosimo vsakega, ki kaj ve o njem, to je, kdaj je prišel v Združene države, kje je delal, stanoval in kako se je obnašal za časa svojega bivanja v tej deželi. Vsa pisma namlopite na: Upravništvo Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Rojake v ruskem ujetništvu prosim, če bi bilo komu kaj znano, kje se nahaja AVUGST GREGORČIČ, doma iz Dvora pri Žužemberku na Dolenjskem. Služil je pri 17. pešpolku; v kolikor mi je znano, je bil ujet takoj v početku vojne meseca avgusta 1914 v Galiciji. Od takrat nismo nič čuli o njem. Ker bi jako radi izvedeli za njega njegovi bratje in sestra ter sorodniki, zatorej bomo jako hvaležni za vsako naznanilo o njem, ali naj se pa sam oglasi, če bo izvedel, za to naznanilo, svojemu bratu: Michael Gregorčič, R. F. D. No. 2, Box 29, Bridgeport, Ohio, U. S. America.

Rojake v italjanskem ujetništvu prosim, ako vedo za naslov mojega brata FRANCA MOŽE, doma iz Senožece na Notranjskem. Služil je pri voznikih. Prosim, da mi naznanijo njegov naslov; ako pa to on sam bere, naj se mi oglasi. — Anton Može, 1001 E. 62 St., Cleveland, Ohio, U. S. America. (8-10-11)

Rojake v ruskem ujetništvu prosim, če kdo kvaj ve o mojih dveh bratih, ki se že nahajata dva in pol leta v ruskem ujetništvu. Imena sta ANTON in JAKOB JERMAN, doma sta iz Most pri Kamniku. Če mi bo kdo kaj poročal o ujuju, mi bom zelo hvaležen, če pa sama čitata to objavo, naj se mi pa oglasita na ta naslov: Joseph Jerman, Box 14, Oriani, Illinois, U. S. America. (9-12-11)

Rad bi izvedel za naslove ANDREJA BARAGA, doma iz vasi Ravne, JAKOBA LĀKAR iz Srezišča in JANEZA KOROŠEČ iz Bezulca, vsi z Notranjskega. Prosim, da se mi oglasio na ta naslov: Joseph Zbaničnik, Shingieton, Mich. (9-12-11)

PRIPOROČILO.

Rojakom v državi Kansas naznanjamo, da jih bo obiskal naš rojak

Mr. OTTO PEZDIR.

ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdati pravomočna potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo in upamo, da mu bo do šli na roko.

S spoštovanjem Upravništvo "Glas Naroda".

Dr. LORENZ. Jan sam edini slovensko govoreči specialist možkih bolezni v Pittsburghu, Pa. Uradne ure: dnevno od 9. do popoldne do 8. ure večer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. V nedeljo od 10 dop. do 2. popol. DR. LORENZ, specialist možkih bolezni, 644 Penn Ave. II. nadst. na ulico, Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI

Najuspešnejše mazilo za šenske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v šest tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in ne bodo odpadali in ostali. Romanizem, kositel ali trganje v rokav, nogah in v križu, v osemih dneh popolnoma odsvitvo, rane, opakline, bulo, tura, kraste in grinta, potne noge, kurja ošesa, osebine v par dnovih popolnoma odstranimo. Kdor bi moje zdravilo brez uspeha rabil mu jamčim za 25.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljemo nastoj.

Kramni Sepni KOLEDAR za leto 1917 nastoj. JAKOB WAHOČIČ, 6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

HAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Coloradi naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Flašja, ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval državo, v kateri so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh delih na roko, posebno š, ker smo odvrnili svojo roko.

BOLNI MOŽ PRIDI K MENI. Pridi s vsako kronično, nervozno ali zapleteno boleznijo, ki potrebuje zdravljenja specialista. ISČI POMOČ TAM, KJER JO MOREŠ NAJTI. Stopi na pravo pot k zdravju. Uradne ure: od 9. dopol do 4. popol. Zvečer od 6. do 8. zvečer. Ob nedeljah samo od 10. dopol do 2. popoldne. Dr. Wm. Alden. PREISKAVA VAS NE VELJA NIČ, ako prejmete zdravljenje. Natančna in pozitivna PREISKAVA vam zagotovi Vaš FIZIČNI POLOŽAJ ter Vas vsposobi, da nastopite pravo pot, ki vodi k zdravju ter Vas mogoče obvaruje muk in negotovosti zdravnikov. Veletna izkušnja. Najnovejše zdravljenje z zdravili in elektriko. Nova moderna oprema. Vse najboljša za bolnike. Z modernimi znanstvenimi metodami se prepreči na stotine operacij pri možkih in ženskah. Ako se Vam ni mogoče rešiti trpljenja in ste obupani, zglasite se pri meni, da se prepričate, kakše uspehe boste dosegli v Vaši bolezni s to moderno metodo zdravljenja. ALI BOLEHATE na slabih živcih, trdem križu, pozabljivosti, prehudem utrujenju srca, slabih presli, potrošni, slabosti, glavobolu, omotici, migljanju pred očmi, raku, revmatičnih bolečinah, možgih? Te bolezni in enake so prvi znaki in svatio, da ste izgubili zdravje in moč. Zdravim moške in ženske že več let. Kadar me obiščete, se boste prepričali o moji zmožnosti ter Vas bom zadovoljil, kajti o uspehih se bode v kratkem prepričali. Zdravim resnični položaj in simptomi izginejo. Spominjate se, da je vprašanje za svet popolnoma prosto. Pridite k meni, kadar rabite zdravljenje. Ako zakasnite, je nevarno. Boizen nikdar ne počiva. Dr. ALDEN, 717 Liberty Avenue, Pittsburgh, Pa.

HARMONIKE bodisi kakršnekoli vrste izdelanim iz popravilom po najnižjih cenah, a čisto trpešno in sanasilivo. V popravu sanasilivo vsakdo pošlje, ker sam ni med 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravilu vsakega kranjske kakor vse druge harmonike ter računam na delu kakor koli bode sahtev, brez nadaljnjih vprašanj. JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

MODERNO UREJENA Tiskarna Glas Naroda. VSAKOVRSNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH. DELO OKUSNO. IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE. UNLJSKO ORGANIZIRANA. POSEBNOST SO: DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D. VSA NAROČILA POŠLJITE NA: Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Veliki vojni atlas vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijjskih posestev vseh velesil. Obsega 11 raznih zemljevidov. CENA SAMO 25 CENTOV. STENSKO MAPO CELE EVROPE \$3.00. VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI KRALJEVINE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELE SVETE, CENA \$3.00. ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMAČIJE S MEJO AVSTRO-OGRSKE K ITALIJO. CENA JE 15 CENTOV. Naročila in denar pošljite na: Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.